

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 06 0 U 019727 25 Uvp
Sarajevo, 08.05.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Jahjaefendić Jasmina, kao predsjednika vijeća, Danilović Edine i Krkeljaš Milorada, kao članova vijeća, te Dizdar Vrabac Belme kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja M.ć A. iz N. T., ul...., zastupanog po punomoćniku Božić Bruni, advokatu iz Travnika, protiv akta broj: FZ3/2/2-31-1-182-2/24 od 22.05.2024. godine, tuženog Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari priznavanja prava na starosnu penziju-ponovni obračun penzije, odlučujući o zahtjevu tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj: 06 0 U 019727 24 U od 16.12.2024. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 08.05.2025. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj: 06 0 U 019727 24 U od 16.12.2024. godine odbijena je tužba tužitelja podnesena protiv osporenog rješenja broj: FZ3/2/2-31-1-182-2/24 MB/OB od 22.05.2024. godine tuženog Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, kojim je odbijena žalba tužitelja izjavljena protiv prvostepenog rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog za Kanton Središnja Bosna-Travnik broj: FZ9/2/1-35-1-64871-7/18, matični broj ... od 19.12.2023. godine, te izmijenjeno to prvostepeno rješenje tako da izmijenjeni dispozitiv glasi: Odbija se zahtjev M. A. za priznavanje prava na starosnu penziju-ponovni obračun penzije primjenom odredbe člana 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Tim prvostepenim rješenjem od 19.12.2023.godine je odbijen zahtjev M. A. za obnovu postupka, za ponovni izračun penzije po članu 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj je osporio zakonitost i pravilnost pobijane presude zbog povrede federalnog zakona ili drugog federalnog propisa. U zahtjevu navodi da su prvostepeni sud i nadležni organi izvršili povredu načela materijalne istine iz člana 7. Zakona o upravnom postupka, kao i načela saslušanja stranke iz člana 8. Zakona. Poziva se na odredbu člana 40. i člana 92. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te zaključuje da je pogrešno utvrđeno da tužitelj ne ispunjava uslove za priznavanje prava na starosnu penziju, jer je tužitelj navršio staž osiguranja od 30 godina, 02 mjeseca i 19 dana, te slijedom toga ispunjava uslove iz naprijed navedenih odredbi, a kako proizilazi iz odredbe člana 92. Zakona. U tom pravcu se poziva na stav Vrhovnog suda Federacije BiH u presudi broj: 06 0 U 017271 23 Uvp od 20.04.2023.godine i presudu Kantonalnog suda u Travniku broj: 06 0 U 017271 23 U 2 od 04.09.2023.godine. Ističe da niti jednom odredbom Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju nije eksplicitno propisano da korisnik prijevremene starosne penzije ne može tražiti priznavanje prava na punu starosnu penziju, te se

poziva na odredbu člana 111. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Dalje se poziva na odredbu člana 16. stav 6. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca oslobodilačkog rata, smatrajući da sud pogrešno tumači navedenu odredbu. Takođe navodi da je neosnovano pozivanje tuženog na odredbu člana 140 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kao i na odredbu člana 13. Zakona o upravnom postupku, jer se isti ne može primijeniti u konkretnom slučaju, obzirom da se radi o novom zahtjevu za priznavanje prava na starosnu penziju, a ne prava na prijevremenu povoljniju starosnu penziju. Poziva se na odluku Ustavnog suda BiH, broj: AP-369/10 od 24.05.2013. godine u kojoj se u tački 24. ističe direktna primjena Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, a što je u konkretnom slučaju izostalo, te ističe da je izvršena povreda prava na imovinu tužitelja time što mu nije izvršen ponovni obračun penzije. Predlaže da se pobijana prvostepena presuda preinači na način da se ožalbeno rješenje poništi i predmet vrati prvostepenom organu na ponovno rješavanje kako bi se u ponovnom postupku utvrdilo da tužitelju pripada pravo na starosnu penziju u punom iznosu, te da se izvrši obračun starosne penzije.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti kao neosnovan odbije.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima¹ ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz podataka iz spisa predmeta i obrazloženja prvostepene presude proizilazi utvrđenim da je tužitelju, rješenjem direktora Kantonalne administrativne službe za Kanton Središnja Bosna Travnik broj: od 28.09.2018. godine priznato pravo na prijevremenu povoljniju starosnu penziju u iznosu od 348,06 KM počevši od 05.09.2018. godine, a prema odredbi člana 4. stav 1. tačka 3. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca obrambeno-oslobodilačkog rata. Tužitelj je dana 07.11.2023. godine podnio zahtjev prvostepenom organu koji je naslovio kao „Zahtjev za priznavane prava na starosnu mirovinu-ponovni obračun mirovine“ navodeći u istom da ispunjava uslove iz odredbe člana 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te da traži mu se izvrši ponovni obračun penzije i prizna pravo na starosnu penziju. Odlučujući o ovom zahtjevu, Kantonalna administrativna služba tuženog za Kanton Središnja Bosna Travnik, svojim rješenjem broj: FZ9/2/1-35-1-64871-7/18, matični broj ... od 19.12.2023. godine odbila zahtjev tužitelja za obnovu postupka, za ponovni obračun penzije po članu 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Tužitelj je uložio žalbu na ovakvo rješenje, navodeći u istoj da svojim zahtjevom od 07.11.2023. nije tražio obnovu postupka, nego da je tražio donošenje novog rješenja u skladu sa članom 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, jer je ispunio uslove za priznanje prava na starosnu penziju propisane navedenom odredbom, a drugostepeni organ je odlučujući o žalbi, osporenim rješenjem, broj: FZ3/2/2-31-1-182-2/24 MB/OB ... od 22.05.2024. godine odbio žalbu tužitelja, te izmijenio prvostepeno rješenje tako da izmijenjeni dispozitiv glasi: Odbija se zahtjev M. A. za priznavanje prava na starosnu penziju-ponovni obračun penzije primjenom odredbe člana 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, smatrajući da tužitelj ne može ostvariti pravo na starosnu penziju u skladu sa odredbom člana 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju jer isti nije osiguranik, nego je korisnik prava na prijevremenu povoljniju starosnu penziju, te da se stoga na njega ne može primijeniti ni odredba člana 92. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Tužitelj je pokrenuo upravni spor, podnošenjem tužbe prvostepenom sudu, koji je pobijanom presudom od 16.12.2024. godine tužbu odbio, cijeneći da je osporeno

¹ "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj: 9/05

rješenje tuženog pravilno i zakonito, te da je pravilan zaključak penzionih organa da tužitelj nema status osiguranika jer je već korisnik penzije, te da su pravilno primijenjene odredbe člana 16. stav 6. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca obrambeno-oslobodilačkog rata u vezi sa članom 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Prvostepeni sud je odluku donio na osnovu člana 36. stav 1. i 2. u vezi sa članom 28. stav 1. Zakona o upravnim sporovima.

Prema navedenom stanju stvari, donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje ove upravne stvari, zbog čega je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan.

Tužitelj je pravo na povoljniju penziju ostvario rješenjem od 28.09.2018. godine na osnovu člana 4. stav 1. tačka 3. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca obrambeno-oslobodilačkog rata² kojim je propisano da pripadnici Oružanih snaga RBiH kojima je priznato učestvovanje u odbrani Bosne i Hercegovine u trajanju od najmanje tri godine i koji nisu dezertirali, izuzetno stiču pravo na starosnu penziju u iznosu najniže penzije isplaćene za taj mjesec u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju i prije navršenih 65 godina života. Članom 16. stav 6. istog zakonom je propisano da će korisnicima povoljnijih penzija, kada ispune uvjete za starosnu penziju u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje po službenoj dužnosti utvrditi iznos penzije prema propisima iz penzijskog i invalidskog osiguranja nakon čega će se iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine finansirati samo razlika između iznosa penzije utvrđene ovim zakonom i penzije obračunate prema Zakonu o PIO, pri čemu se neće mijenjati iznos penzije utvrđen u skladu sa ovim zakonom.

Prema odredbi člana 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju³ su propisani uvjeti za starosnu penziju, pa je navedeno da pravo na starosnu penziju ima osiguranik kada navrš 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja, odnosno najmanje 20 godina penzijskog staža ili kada navrš 40 godina staža osiguranja bez obzira na godine života.

Odredbom člana 92. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju je propisano da se pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja obezbjeđuje i licu koje nema status osiguranika po ovom zakonu, ali je taj status imalo po ranijim propisima, ukoliko ispunjava uslove za ostvarivanje prava propisana ovim zakonom.

Dakle, slijedom navedenog, neosnovan je prigovor tužitelja da su sud i tuženi organ pogrešno primijenili materijalno pravo, primjenjujući odredbu člana 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju jer su smatrali da tužitelj nema status osiguranika nego korisnika penzije. Naime, kako je nesporno da je tužitelj od 2018. godine korisnik povoljnije penzije prema odredbama Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca obrambeno-oslobodilačkog rata, te kako je odredbom člana 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju dat pojam osiguranika, kao fizičkog lica koje je na osnovu radne aktivnosti (radni odnos, obavljanje djelatnosti, dobrovoljno osiguranje i dr.) obavezno osigurano na penzijsko i invalidsko osiguranje na osnovu generacijske solidarnosti, osporenim rješenjem tuženog organa je pravilno utvrđeno da je tužitelj korisnik penzije, koji ne može ponovno ostvariti pravo na starosnu penziju. Prema citiranoj odredbi člana 16. stav 6. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca obrambeno-oslobodilačkog rata propisana je obaveza

² „Službene novine Federacije BiH“ broj: 41/13, 90/17

³ „Službene novine Federacije BiH“ 13/18, 93/19, 94/20, 90/21 i 19/22

Federalnog zavoda za penzijsko i invalidskog osiguranje da korisnicima povoljnijih penzija, kada ispune uvjete na starosnu penziju, po službenoj dužnosti utvrdi iznos penzije prema propisima iz penzijskog i invalidskog osiguranja i nakon toga se iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine finansira samo razlika između iznosa penzije utvrđene ovim zakonom i penzije obračunate prema Zakonu o PIO, što implicira da se ne mijenja iznos penzije utvrđen u skladu sa ovim zakonom. Prema tome, u konkretnom slučaju je u pitanju samo način finansiranja već utvrđene penzije, pri čemu iznos penzije ostaje nepromijenjen, pa se ne može prihvatiti proizvoljan način interpretiranja navedene odredbe od strane tužitelja, niti postoji mogućnost novog izračuna penzije prema Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju na način kako to tužitelj traži u svom zahtjevu, pa nema mjesta ni navodu tužitelja o trpljenju bilo kakve štete.

Tužitelj se takođe neosnovano poziva na odredbu člana 92. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Naime, u konkretnom slučaju se ne radi o tome da tužitelj po novom zakonu ne može ostvariti status osiguranika, nego da je tužitelju prestao status osiguranika, obzirom da je ostvarivanjem prava na prijevremenu starosnu penziju dobio status korisnika penzije.

Dakle, iz stanja upravnog spisa i sadržaja donesenih rješenja penzionih organa, kao i odluke prvostepenog suda evidentno je, suprotno tužiteljevim tvrdnjama, da je pravilno i zakonito negativno riješeno o zahtjevu tužitelja jer za to nisu bili ispunjeni uvjeti iz naprijed citiranih zakonskih odredbi.

Neosnovano se tužitelj poziva i na odredbu člana 111. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojom odredbom se propisuje mogućnost izbora prava na penziju, ali ta mogućnost je predviđena isključivo u situaciji kada lice ispunjava uvjete za ostvarivanje prava na penziju po više osnova, a nikako u situaciji kad je tužitelj već korisnik penzije. Pozivanje tužitelja na povredu načela materijalne istine i načela saslušanje stranke je paušalno, jer se u zahtjevu ne navodi čime je konkretno izvršena povreda ovih načela, pa Sud iste nije ni cijenio. Navodima koji se odnose na presudu ovog Suda broj: broj: 06 0 U 017271 23 Uvp od 20.04.2023.godine nije dovedena u pitanje zakonitost i pravilnost pobijane presude, obzirom da se ta presuda odnosi na bitno drugačije činjenično stanje, a kako je to već obrazložio i prvostepeni sud u pobijanoj presudi. Pozivanje tužitelja na odluku Ustavnog suda BiH broj: AP-369/10 od 24.05.2013.godine takođe nije od uticaja jer se iz sadržaja iste može zaključiti da se ova vrsta prava smatra pravom na imovinu, što u konkretnom slučaju nije ni sporno, ali se pravo na starosnu penziju ostvaruje pod uslovima koji su propisani Zakonom, a koje uslove tužitelj ne ispunjava obzirom na činjenicu da je korisnik prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenog ranije, te stoga nisu osnovani navodi o povredi prava na imovinu tužitelja, te u navedenim okolnostima konkretnog slučaja, po ocjeni ovog suda, nema ni kršenja prava na imovinu tužitelja u smislu odredbe člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Imajući u vidu naprijed izneseno, ovaj sud je i ostale navode zahtjeva ocijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Dizdar Vrabac Belma, s.r.

Predsjednik vijeća
Jahjaefendić Jasmin, s.r.